

ด่วนที่สุด
ที่ อส ๐๐๐๗(พก)/๙๕๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ13005
รับที่ : ๘1479/59 น.ร.
วันที่ : 28 ม.ค. 59 เวลา : 13:26

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๑๑๕๖ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งผลการพิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรม รวม ๕ ฉบับ ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นชอบกับผลการพิจารณาและมติของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติดังต่อไปนี้

๑. เห็นควรสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. เป็นกฎหมายสำหรับการระงับข้อพิพาทในทางอาญา เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นสอบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ พ.ศ. มีความซ้ำซ้อนกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงไม่มีความจำเป็นต้องยกร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นสอบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ พ.ศ. ขึ้นใหม่

๒. เห็นชอบกับแนวทางการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง ส่วนที่ ๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ใช้เป็นการทั่วไป และการมอบหมายให้คณะกรรมการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรมพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับส่วนที่ ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน โดยนำข้อสังเกตของคณะกรรมการไปพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่าจะมีความเกี่ยวข้องหรือจำเป็นที่จะต้องรวมเข้ากับร่างกฎหมายการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งนี้หรือไม่อย่างไร

๓. สำหรับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมการอุทธรณ์ฎีกา) ซึ่งไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมีมติเป็นประการใดนั้น สำนักงานอัยการสูงสุดขอยืนยันตามความเห็นเดิมซึ่งสอดคล้องกับความเห็นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๙๔/๒๕๕๘) ดังต่อไปนี้

๓.๑ การกำหนดให้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด โดยห้ามฎีกาทั้งปัญหาข้อเท็จจริง และปัญหาข้อกฎหมาย เว้นแต่ศาลฎีกาจะอนุญาตให้ฎีกา (ร่างมาตรา ๓ ให้เพิ่มมาตรา ๒๑๔/๑ และร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) สำนักงานอัยการสูงสุดเห็นว่า ปัญหาข้อกฎหมายเป็นประเด็นสำคัญที่คำพิพากษาศาลจำเป็นต้องสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน แต่ปัจจุบันศาลอุทธรณ์มีจำนวน ๑๐ ศาล ซึ่งศาลอุทธรณ์แต่ละศาลอาจมีคำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายเรื่องเดียวกันแตกต่างกันได้ นอกจากนี้ปัญหาข้อกฎหมายหลายกรณี เช่น ข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือประโยชน์สาธารณะควรเป็นสิทธิของคู่ความที่จะยื่นฎีกาให้ศาลสูงสุดพิจารณาได้โดยไม่มีข้อจำกัด เพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมแก่ประชาชน และเพื่อความเป็นเอกภาพของแนวคำพิพากษา ดังนั้น ควรคงหลักการเดิมที่ให้การยื่นฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายเป็นสิทธิของคู่ความตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แม้หลักการห้ามฎีกาตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะเป็นการทำนองเดียวกันกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙ แต่หลักการในคดีอาญาเสพติดและคดีอาญาแตกต่างกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายพิเศษที่มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันและปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติด เนื่องจากผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นอาชญากรและเป็นลักษณะของการกระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่สังคมและประชาชนโดยส่วนรวม จึงจำเป็นต้องจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์และฎีกาของผู้กระทำผิดไว้เพื่อจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเร็วที่สุด แต่หลักการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิของคู่ความและผลประโยชน์ของรัฐ จึงไม่ควรจำกัดสิทธิของคู่ความที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาแบบเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐

๓.๒ หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ฎีกา (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) เห็นว่า คำว่า “ประโยชน์สาธารณะหรือปัญหาสำคัญอื่นที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย” นั้น มีความหมายไม่ชัดเจน จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้มีขอบเขตที่ชัดเจนว่าหมายถึงกรณีใดบ้าง เพื่อประโยชน์ในการใช้และตีความกฎหมายของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

๓.๓ ร่างมาตรา ๕ ยกเลิกมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีผลเป็นการตัดอำนาจผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ และอัยการสูงสุดในการรับรองฎีกาในคดีที่มีเหตุอันควรให้ศาลสูงสุดได้วินิจฉัย เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายที่รัฐตราขึ้นเพื่อใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยได้วางระบบให้มีการตรวจสอบถ่วงดุลกันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายตุลาการ ซึ่งในฝ่ายบริหารกฎหมายกำหนดให้อัยการสูงสุดทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลคำพิพากษาศาล รวมทั้งอัยการสูงสุดทำหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐ มีภารกิจในการรักษาประโยชน์สาธารณะ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน ประกอบกับในการรับรองฎีกาของอัยการสูงสุดนั้น จะมีคณะทำงานกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนออัยการสูงสุดพิจารณารับรองฎีกา ซึ่งเป็นการกลั่นกรองคดีที่จะเสนอศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยอยู่แล้ว ดังนั้น เพื่อให้

การตรวจสอบ ...

การตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายตุลาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของแผ่นดิน รวมทั้งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงควรคงหลักการให้อัยการสูงสุดสามารถรับรองฎีกาในคดีที่มีเหตุอันควรให้ศาลสูงสุดวินิจฉัยได้เช่นเดิมตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่บังคับอยู่ในปัจจุบัน

๓.๔ กรณีศาลอุทธรณ์กลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น สมควรให้เป็นสิทธิของคู่ความในการฎีกา และสมควรได้รับการวินิจฉัยโดยศาลสูงสุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิติธิต ระเบียบธรรม)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายพัฒนากฎหมาย

โทร. /โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๙๑

E-mail : dlaw@ago.go.th